Gretes Møller Andersen, født 1956

Perspektiveringsspørgsmål til Annas stamtræ

Skrevet i 2016 (ca) da Anna gik på Baunehøj efterskole

Barndommen:

1.

Mit barndomshjem lå i Smidstrup – en større landsby med diverse butikker, håndværkere, kirke, skole, forsamlingshus og missionshus.

Hjemmet var et stort rødt murstenshus dækket med vildvinbeplantning, omgivet af et utal af knopskydninger af små og meget store bygninger, som udgjorde vores hønseri – rugeri – pakkeri – garager – udhuse – kontor – kantine – grus- og sandhus. Rundt om dette en stor have.

Imellem husene var der parkeringspladser og en vendeplads. Bagved en stor urtehave og længere ude en lille mark til får og heste.

Vores bolig var i to etager: bryggers, stort køkken, fin entré, spisestue, badeværelse, soveværelse og børneværelse. I 60'erne blev de tre mindre stuer til en meget stor vinkelstue med dengang moderne indretning.

Vi fik et stort vindue ud mod markerne og naboens gårdmandshave med nødde hegn og vidunderlige blommer

På loftet havde vi to værelser til de "store", rum til kummefryseren og opbevaring af mad – gæsteværelse – et badeværelse med karbad og en håndvask og et stort loft til diverse opbevaring.

---

2. Legesager:

Dukker, sandkasse, gynge i haven, træerne, løbehjul, rulleskøjter, vandsvømmebassin (gammelt muret bassin til mødding), gammelt lille hønsehus som jeg brugte som legehus sammen med Niels Otto og Linda (Vi blev "gift" i kirken af lillesøster Linda - Bedstemor Amalie kom til festen saftevand og kager i vores hus med lynafleder og isolering), ski, kælk, cykel, sjippetov, hoppeelastik, hønseringe, vores hunde m.v.

3.

Far var hønseavler og tog sig af alt omkring det – både det praktiske og som arbejdsgiver for en del folk.

Min mor tog sig af alt det huslige og havde ofte unge piger i huset til at hjælpe sig, da hun også tog del i arbejdet på hønseriet, bl.a. pakning af æg og køns-sortering af daggamle kyllinger.

Derudover lavede hun kaffe og kage til folkene hver dag i mange år.

Vi børn – især mine brødre – var en del af arbejdskraften i hønseriet og i haven. Jeg var mere i køkkenet, rengøring og i pakkeriet.

Men der var en klar forventning om, at alle hjalp til.

Begge mine forældre var meget aktive i livet i byen og var med i gymnastikforeningen, også i bestyrelsen. Mor var med til Dellitant Teater. Og læste historier fra Nissebogen i forsamlingshuset

---

4.

Vi var alle nogle børn, som vores forældre var stolte af – og mine forældre kunne godt lide, at vi viste, hvad vi kunne. At optræde var en del af vores barndom.

Der var meget plads til leg, og vi blev støttet i vores interesser.

Der var ikke så meget tid til fordybende samtaler – der var meget travlt. Diskussioner ville min far ikke have – ufred og uenighed blev der set meget strengt på.

Men et muntert og virksomt liv var i høj grad i orden, og min far var et legebarn og havde en høj latter.

Far var meget bestemt og havde meget magt. Da mine store brødre var små, kunne han godt udøve fysisk straf, når de var uartige. Jeg slap stort set.

Vores mor gjorde alt for at efterkomme min fars ønsker. Hun elskede også det sjove og glade.

5.

Faste spisetider på klokkeslæt. Mor sørger for morgenmad og madpakker, før vi går ud af døren til skole.

Efter skole er der eftermiddagskaffe. Jeg leger stort set hver eftermiddag med mine venner eller hjælper min mor diverse steder.

Ved aftensmaden er alle samlet og går ofte ud til et eller andet om aftenen eller har gæster til aftenkaffe.

Jeg skifter til legetøj efter skole i barneårene. Jeg skal se pæn ud i skolen og slider mine brødres tøj op om eftermiddagen.

Min mor går meget op i, at vi ser pæne og rene ud, når vi går ud.

Min mor laver et utal af hverdagsretter og er meget dygtig til alt, hvad der står i Frøken Jensens kogebog.

Vi får altid to retter. Stort set alt er hjemmelavet.

6.

Søndag henter vi rundstykker hos bageren, og det er meget …… meget stort, synes vi.

Vi gik alle i kirke i vores pæneste tøj, og herefter tog vi ofte på besøg hos familie og venner. Ofte havde vi madkurv med og tog ud i det blå.

Hvis vi havde været i skoven eller ude at gå ved stranden og kom sent hjem, fik vi altid smurte snitter. Det var noget særligt, og min mor havde det lidt nemmere.

Ellers var det de fine middage. Der kom på bordet i spisestuen på en nystrøget dug og sølvtøj fremme, f.eks. flæskesteg, grillkylling (min mors speciale med franske kartofler), men gammeldags kylling og også ét hit.

Men høns og kylling på 100 måder var hun utrolig god til – vi kom jo fra et hønseri.

7.

Festtøjet var for mit vedkommende strutkjole – fine sko i farver, der passede til – sølvsmykker og håret sat fint, evt. med sløjfer.

8.
Fritiden var fuld af leg med venner med venner fra byen alle aldre – gymnastik – masser af forsamlingshus arrangementer: Fastelavn- Julefest - skole fester og teater. Amatør aftner hvor vi ofte var på listen af underholdere. Filmaftener film som havde gået i biografen. Privat fester begravelser og konfirmat 2. dagsfester.Vi gik til dans - jeg startede som 3 årig og blev ved til jeg blev 12- 13 år – håndbold – klaverspil op til flere gange om ugen og sang.

Derudover mange besøg hos alle naboerne. De gamle koner, der boede rundt omkring mit hjem, blev ofte besøgt, og småkager og et bolche blev indtaget, og det var rigtig hyggeligt at sludre i de dunkle stuer.

9.
Vi købte ind på bogen hos købmanden. Når jeg skulle bruge penge, spurgte jeg om lov.

Jeg nappede nogle gange lidt småpenge til slik (Fy fy skamme) - som det var udelukket at spørge om.
MEN husker en gang hvor jeg kørte med fra til Gråsten - da vi ankom gav far mig 5 kr og jeg skulle købe slik for og dele det med til mine fætre Lars og Jens og kusine Lene ……det var vildt!!!

Hvis man bad om penge til et ordentligt formål var der ikke problemer.

Jeg kunne tjene lidt penge på at pakke æg. Man kunne få lakrids helt ned til 1 øre – så når naboen gav mig 2 øre for et byærinde, var der til lidt lakrids.

Hos min morfar og mormor fik jeg en daler i hånden (2 kr.), som blev lagt i sparebøssen.

10.
Min far havde godt ind i sejlerne en periode, og der kørte vi i dyre biler – både privatbil, firmabil og lastbiler. Senere blev det lidt mere ydmyge biler.

Men vi kørte altid i bil, når vi skulle langt. Ellers var det op på cyklen. Bus kørte jeg i, når vi skulle til Vejle uden voksne.

Jeg havde arbejde i børnehave Mølholm et halvt år inden jeg skulle på Ollerup, Jeg cyklede hver dag.

11.
Der blev holdt mange fester. Runde fødselsdage udløste store fester med en masse gæster – venner og familie. Vi var ofte over 50, nogle gange op til 100.

Konfirmation og bryllupper ligeså. Det var stor travlhed i dagene op til og meget festligt at være med til festen.

Der var og er altid hjemmeskrevne sange, højskolesange – og god mad og dans og natmad. Børn har næsten altid været med.

Ferier var korte ture til Vesterhavet i bil med telt – hele familien + diverse unge piger. Far kunne ikke være væk så længe ad gangen fra dyrene.

Disse ferier var sjove, men min mor havde ligesom hjemme travlt med at lave mad over gassen.

Vi tog til Norge på bilferie i 1961 i over en uge, og det var en stor oplevelse.

Vi børn tog på ferie hos familie, hvor der var kusiner og fætre på samme alder som os – og vi var sammen med venner rundt omkring i landet.

Vi havde også ofte feriegæster hos os.

Vi hjalp til der, hvor det var nødvendigt eller sjovt, og ellers var det bare leg fra morgen til aften. I det hele taget var vi gode til at tage ud til familien hvor der var børn vi kunne lege og arbejde sammen med pi vores ferier.

Jeg var 13 år, da jeg på en biltur sydpå til Østrig og Schweiz med min far og mor + en bror.

Da jeg var 14, tog min mor og jeg til Fuglsølejren i Mols Bjerge en uge, hvor vi lavede gymnastik og sang.

Som 15 årig fik jeg lov til at tage til England alene med færgen for at bo hos en af fars fjerkræ kontakter.
Jeg boede der i 3-4 uger og legede med Beth som var omk. 13 år. Det var en fest. Swimmingpool og tennisbane - udflugter bed and bredfast gæster Og jeg blev væsentlig bedre til engelsk!

12.
Vi hørte radio – skulle være stille – under pressens radioavis. Så TV – men det blev ofte slukket af min far, hvis han var hjemme. "Spild af tid", syntes han.

Vi holdt Vejle Amts Folkeblad, Landsbladet, Skjald og Det Bedste.

13.
Vi gik i kirke som en naturlig del af livet – mine forældre var/er grundtvigianere.

14.
Min Konfirmation En dejlig dag med familien omkring mig. Fest på selve dagen med familie + nogle af mine venner. Festen var som beskrevet før.

Gaverne var: gulvur, lampe, salmebog, guldarmbånd, brocher, guld- og sølvringe, biblen.

- Dagen efter kom alle naboer og mine forældres venner til andendagsgilde. Senere var vi tre unge der holdt et ungdomsgilde i forsamlingshuset, - vi dansede og spiste landgangsbrød! Blå mandag havde jeg vist ikke?

12. Det bedste var at komme ind i sengen og ligge i revnen, - så var det hyggeligt og tid til bare at sludre. Her var nærhed.
Og bilturene hvor vi skrålede sammen i bilen.

Skolen:

1. Første skoledag var fremskyndet – jeg startede lidt før 6 år – da jeg manglede kammerater. Stor spænding med den røde skoletaske i hånden. Vi blev modtaget af en rigtig sød frøken Ebbesen. Vi lærte hinandens navne at kende og sang en sang og så gik vi glade hjem igen. Sikke mange børn, - herligt!
2. Klasseværelset var pænt med store vinduer – bordene stod i 3 rækker med front mod kateteret. Vi sad to og to. Vi rejste os op når læreren kom ind. Vi fik kateter undervisning og blev spurgt efter håndsoprækning. Vi havde en bog til hvert fag som blev bundet ind og afleveret efter brug op til sommerferien. Sang altid "nu er timen til ende" før vi fik fri.
3. Min første lærer var godheden selv, og jeg elskede at gå i skole. Hun lod os vokse med blidhed.

4. Vores dansklærer -jeg elskede hende og frygtede hende. Hun kunne være rigtig mild og sød. Men så kunne hun vende på en tallerken og ydmyge os og skælde ud. Vi havde mange kritiske lærere med meget vrede og hidsighed. Men de fleste havde også mange gode sider. Men frygten sad i mig når de overreagerede, - så lærte jeg ikke en pind. Skanmmekrog og smidt uden for døren skete af og til også for mig. Uden for døren var det bedste…….især hvis der kom en mere ud ;)

5. Skolegården var beklædt med asfalt. Der var bænke rundt om og uden for gården stor idrætsplads. Vi legede et utal af lege i gården og det var mine bedste stunder. Vi legede på kryds og tværs. Indimellem var der slåskampe hvor vi straks myldrede til og råbte Heja Heja!! indtil gårdvagten fik slagsbrødrene fra hinanden. Der var mobning – har jeg hørt bagefter mange år efter. Men husker ikke selv at være med til det. Der var nogle børn som var meget specielle og noget udenfor. Jeg legede bare og var mest optaget af det.
6. Juleafslutning på skolen. Vi har alle lidt godter en serviet og noget at drikke med + et stearinlys med. Vi synger julesange og vi får læst historie af vores lærer. Det er hyggeligt.

---

7 + 8 + lidt udover flere spørgsmål herunder

Skolegang og karriereforløb

- 1-8 klasse i folkeskole på Smidstrup Skærup Centralskole
- 9 klasse i Damhavens skole i Vejle
- 10 klasse på Grejsdalens Ungdomsskole
- 1 år Almen linje på Handelsskole i Vejle
- ½ år i en børnehave i Vejle
- 8 måneder på Ollerup Gymnastikhøjskole
- 1 år i Norge Arbejder på hotel 1 mdr. I huset hos en familie i Lillehammer ca. 1 år underviser i gymnastik på mange hold – børn og voksne.
- 3 år på Hillerød Børnehave Seminarium
- 1 år som Børnehaveklasse lærer 2 hold som årsvikar i Hillerød
- Børnehave Østervang Kollektiv ledet i ca. 5 år
- Kvindedaghøjskolelærer – vikar i vuggestue og børnehave
- 1 år i børnehave i Børn og Miljø
- Børnehaven Remissen Vesterbro ca. 5 år
- Barselsorlov og pasning af min guldklump Anna ca. 2 år
- Danse Daghøjskole 3 mdr.
- 1 år på fritidshjem og børnehave Blixen, Østerbro
- Børnehaven Kongerosen ca. 5 år
- Sygemeldt ½ år pga. udbrændthed
- Dygtiggør mig i gymnastik og dans
- Efteruddannelse hos Lotte Kærså
- Siden 1999 freelance rytmikpædagog

Uddannelse / erhverv:

1.
Jeg opdager allerede som 12-årig, at jeg har mulighed for at blive pædagog. Der findes ikke institutioner på landet, men min ene bror er visevært på Frøbel Seminaret i København.

Her ser jeg, hvad de studerende bl.a. kan lave. Særligt rytmikrummet gør stort indtryk på mig – der er trommer, bolde m.v. Det er bare lige mig.

Børn er jeg vild med at være sammen med. Så her er min fremtid!

2.
Jeg gik ikke meget op i, hvad jeg fik i løn, men mere i vores vilkår i institutionerne.

Jeg var i studieårene medlem af vores fagbevægelse og har været medlem af BUPL hele tiden, indtil jeg blev freelance.

Man kunne overleve på en pædagogløn. Nu er vi kommet alt for langt bagud i løn, og det svier.

3.
Jeg har været en del steder (se ovenfor).

Jeg har altid været glad for mit arbejde med børnene og er det stadig. Jeg er ofte blevet overbebyrdet af arbejde, da jeg synes, alt omkring barnets liv er vigtigt og har svært ved at nøjes med at fokusere på få områder.

Jeg har skiftet arbejdsplads to gange ret hurtigt på grund af dårligt psykisk klima.

Samfundsspørgsmål:

1.
Som barn gik alle store samfundsbegivenheder hen over hovedet på mig – kun de nære ting havde interesse.

I min ungdom lænede jeg mig op ad min yngste storebror, som er 6 år ældre end mig. Vi forholdt os meget kritisk til det kapitalistiske samfund, til kirken og til den autoritære skole.

Jeg blev tiltrukket af de venstreorienterede strømninger, og vi to yngste prøvede nye veje i modsætning til vores ældre brødre, som var Venstrefolk.

Men diskussioner i hjemmet blev hurtigt fejet af banen af vores far – han vidste, hvad der var rigtigt og forkert.

---

2 + 3.
Spørgsmålet om EF/EU har været et stort spørgsmål, som jeg har været meget imod – ikke mindst bureaukratiet omkring det.

Jeg var med i demonstrationer som "Atomkraft – nej tak" og deltog også i demonstrationer for bedre forhold for daginstitutionerne.

Det var faktisk først på Børnehaveseminariet, at jeg begyndte at få mere viden om samfundet.

Min hovedinteresse lå i musik, sang og andre kreative fag. Jeg var dog meget aktiv i arbejdet med at gøre vores uddannelse bedre og var også med i redaktionen på skolens blad.

Så de nære ting, som jeg blev opdraget med, må siges at være kendetegnende for mit voksenliv også.

4.
Det husker jeg ikke – boede i Norge.

5.
Norge, Sverige, Østrig, Schweiz, England, Rumænien, Jugoslavien, Italien, Malta, Frankrig, USA – masser af indtryk. Har ikke tid til at skrive mere – spørg igen!

6.
Tyrkiet, Marokko, Grækenland, Tjekkiet, Portugal.

Kære Anna

Held og lykke med at gøre disse sider om til stikord.

Nu kan jeg ikke mere – det var ret sjovt at svare på alle de spørgsmål, men nu er jeg træt. Jeg er nemlig lidt syg og må tilbage til sengen.

Hvis du vil have mere at vide, kan du jo bare spørge igen, ikke?!

Stort kys og stort kram
Grete